

عنوان مقاله:

تاثیر برنامه عمرانی پنجم قبل انقلاب در ساختار و نظام شهری ایران

محل انتشار:

سومین کنفرانس سالانه پژوهش های معماری، شهرسازی و مدیریت شهری (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

هادی رشتیر - مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد میانه، دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، اردبیل، ایران

خلاصه مقاله:

افزایش قیمت نفت در سال 1351 افزایش اعتبارات عمرانی برنامه پنجم قبل از انقلاب را در پی داشت. این افزایش منجر به تغییرات ساختاری مکانیسم برنامه ریزی شد، که در ساختار و نظام شهری کشور موثر بود. هدف این پژوهش، بررسی تاثیر افزایش اعتبارات عمرانی در هدفها و سیاستهای برنامه پنجم و تاثیر آن در ساختار و نظام شهری و روند شهرنشینی کشور است. با روش توصیفی در وهله نخست به توصیف هدفها و روند برنامه پرداخته شده سپس تاثیر افزایش و نحوه توزیع اعتبارات عمرانی برنامه پنجم در ساختار و نظام شهری مورد تحلیل قرار گرفته است. و در برنامه مذکور بخش صنعت با 41 درصد و ساختمان 22/8 درصد بیشترین سهم از اعتبارات برنامه را دارا بودند. میزان شهرنشینی در اوایل برنامه از 42/5 به 47 درصد و تعداد شهرها از 298 به 373 شهر در سال 1355 افزایش یافت. در نتیجه توجه به صنعت و کاهش درآمد حاصل از کشاورزی مهاجرت روستا شهری را تسریع و منجر به افزایش شهرنشینی شد که نتایج منفی در پی داشت، من جمله: حاشیه نشینی و گسترش افقی شهرها، همینطور صرف درآمدهای نفتی در زمین و مسکن پدیده سوداگری زمین و مسکن را منجر شد. هدفها و استراتژی های برنامه عمرانی پنجم قبل انقلاب تاثیرات مثبت و منفی در نظام شهری کشور داشته که مهمترین آنها عبارتند از: افزایش تعداد شهرها به ترتیب در طبقات شهرهای بسیار کوچک، شهرهای کوچک، شهرهای متوسط و افزایش جمعیت در طبقات به ترتیب کلان شهر تهران، شهرهای متوسط، شهرهای کوچک، شهرهای بزرگ و شهرهای بسیار بزرگ و ایجاد برخی کلان شهرهای استان کاهش فشار بر پایتخت را منجر شد.

کلمات کلیدی:

نفت، برنامه پنجم، ساختار و نظام شهری، مهاجرت، گسترش افقی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/650985>

